N. 73.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 14 Września V. S. ROKU 1807

WILNO VS. d. 14 Września. Od Kuratora Jmperatorskiego Wileńskiego Uniwersytetu i Jego Wydziału. Do Jmperatorskiego Wileńskiego Uniwersytetu. Cesarz Jegomość uwadomiony przez Ministra Oświecenia publicznego, iż Professorowie Uniwersytetu Wileńskiego, członki oddziału Medycznego, oraz uczniowie Medycyny, z szczegulną gorliwością poświęcili prace swoie w ciągu ostatniey woyny na ratunek ranionych żołnierzy w szpitalach woyskowych, przyiął z wdzięcznością tę ich Ofiarę, i rozkazał oświadczyć im za to swoie ukontentowanie. Dopełniaiąc tę wolę Monarchy, dołączam dla wiadomości Uniwersytetu kopią pisanego w téy mierze listu do mnie przez JW. Hrabiego Zawadowskiego. Z Petersburga 10 Sierpnia 1807. Adam Xiąże Czartoryski.

Jaśnie Oświecony Mości Xiąże Dobrodzieiu. Doniosłem Cesarzowi Jegomości, iż w czasie teraznieyszey woyny gdy po różnych mieyscach w Wydziale Uniwersytetu Wileńskiego będących założone były szpitale woienne, Professorowie tego Uniwersytetu i inne członki oddziału Medycznego a nawet studenci uczący się medycyny na wezwanie zwierzchności, z gorliwością szczególną poświęcili prace swoie na ratunek ranionych żołnierzy. Cesarz Jegomość z wdzięcznością przyimuiąc tą ową ich gorliwość, naymiłościwiey rozkazać raczył oświadczyć wszystkim którzy się tą pracą zaymowali, swoie naywyższe ukontentowanie. Kommunikuiąc tén Monarszy rozkaz Waszey Xiążęcey Mości dla uwiadomienia o tém kogo należy: iestem z rzetelnym szacunkiem i t. d. Dnia 31 lipca. 1807 roku. Piotr Hrabia Zawadowski.

S. PETERSBURG VS. d. 3 Września. Półkownikowi Dreniakin oddany iest w 12 letnią dzierżawę bez płacenia kwarty folwark Poleciszka w Gubernii Wileńskiey powiecie Brasławskim. Nadwornemu konsyliarzowi Kern, którego syn Półkownik podczas ostatniey woyny ofiarował życie oyczyznie, w nadgrodę długiey służby, procz teraznieyszey gaży połowa iey daie się na pensyą dożywotnią. Kapitan kommandor flotny teraz aktualny stanu konsyliarz Pasinkow będzie Kostromskim Gubernatorem cywilnym. Graffowi Rumiańcow głównemu Dyrektorowi kommunikacyi wodnych oświadczono ukontentowanie przez reskrypt, że kanał Berezyński został ukończony z pożytkiem dla kraiu. Kałużskiemu Gubernatorowi cywilnemu Lwowi że nie oszczędzał sobie żadnych trudow dla prędkiego uformowania nowey dywizyi półków, gotuiąc dla nich wszelkie potrzeby w kraiu w którym rządzi.

Na przełożenie Ministra handlowego, iż kupcy w Guberniach Tobolskiey i Tomskiey handluiący z Azyatyckiemi narodami, wysyłaiąc do nich karawany swoie potrzebuią dozorców i sług umieiących ięzyki Azyatyckie, do czego nayzdatnieysi są górni Tatarowie i Łaszmany; J. J. Mość pozwala brać takich ludzi w pomienionych Guberniach za granicę, i dawać onym pasporta pod następuiącemi warunkami. 1. Pasporta wydawać maią sądy ziemskie tych mieysc gdzie Tatarowie i Łaszmany przebywaią, za świadectwem iednak od gromady. 2. Liniowy naczelnik może dawać pasporta w tym tylko przypadku, gdy Tatarowie górni i Łaszmany będą naięci przez kupców nie w domu swoim lecz na granicy; biorąc iednak podpiskę od gospodarzów, iako naięci ludzie powrócą na granicę w czasie zamierzonym, a pretensye do nich w niebytności skarbowe i partykularne, gdy się okażą, przez gospodarzów naymuiących opłacone będą. 3. Pasporta dawać na czas nie dłuższy, iak zwyczayne daią się pasporta.

LONDYN d. 3 września. Ministeryalne pisma zastanawiaiąc się z podziwieniem nad niesłychaną prędkością, iakiey użyła dzisieysza administracya w uzbroieniu i wysłaniu przeciw Duńczykom woysk i flott ogromnych, ganią surowie opieszałość rządców oddalonych. Dla czego, mówią, nie posyłali całey Brytannów potęgi na morze Baltyckie; gdy ieszcze Francuzi nad Wisłą byli? dla czego nie dali iednego nawet człowieka, gdy doniesienia z Europy lądowey przychodzące zwiastowały konieczną potrzebę naywiększych posiłków Mocarstwom zprzymierzonym? Dla czego zatrudniali się próżnemi tylko sporami w izbach Parlamentowych, przypominaiąc i kie, i kiedy, i komu subsidia pieniężne płaciliśmy Anglicy: trzeba dać ieszcze lub nie 80 tysięcy FS. upadłemu Królowi Pruskiemu na zaciągi Szląskie, wtenczas gdy właśnie woysko i pieniądze były naypotrzebnieysze? Dla czego nie wysłali flott i woysk w przyzwoitą chwilę? Gdyby to uczynili, zaiste interessa lądowey Europy wziełyby postać całe inną, i nie narzekalibyśmy Anglicy, że dziś Francya tak wiele do nich wpływa.

Naczelnik Murzyński Pethion otrzymał górę nad przeciwnikiem Christophe który schronić się musiał do Gonaives powiatu; gdzie chcąc zbiega doścignąć i zniszczyć, Pethion we wszystkich portach S. Domingo zatrzymać kazał kupieckie okręta, na których woysko swoie ma przeprowadzić. Christophe chociaż zwątlony na siłach, nie traci umysłu, i gotuie się do mężney obrony.

G. Vernon wysłany z Montevideo d. 31 Maia, przyniosł wiadomość, naprzód że G. Whitelock dywizyą woyska z Plymouth wyprawioną zaprowadził na rzekę Plata; powtóre że G. Crawfurd

tamże stanoł d. 29 Maia; ci wodzowie z G. Achmuty połączeni postanowili wkrótce dobywać Buenos Ayres. Potęga morska Admira ów Angielskich w tey stronie składa się z 12 okrętów liniowych, wielu fregat, korwet, 100 przewozowych statków; lądowa z 12 tysięcy żołnierza. Z przeciwney strony G. Liniers naprawił twierdze miasta, i wszystkich Hiszpanów dorosłych uzbroiwszy, wystawił regularnego żołnierza 10 tysięcy, daleko więcey milicyi. Gdy rząd nasz oczekiwał niecierpliwie z tamtąd rapportów nowych, niespodziane odbiera doniesienie z Lisbony, że do tego portu d. 6 sierpnia przybyły okręt z Brezyliiskiego miasta wszystkich Świętych upewnia o zaczętey przez Anglikow i zakończoney niepomyślnie wyprawie na stolicę osad Hiszpańskich. Po długiém i walecznem usiłowaniu nakoniec szczęśliwy Liniers miał Anglików z klęską 2100 ludzi zabitych odegnać od twierdzy, korzystaiąc zaś z wygraney ruszył w pole, i ścigał ustępuiących nieprzyiacioł do Montevideo, w którém mieście nasi wodzowie zamknięci zostali, nie tracąc iednak z morzem kommunikacyi, i sposobności przeniesienia się na flottę, gdyby potrzeba kazała.

Z Amerykańskiemi stanami dzieło coraz iest trudnieysze; Prezydent Jefferson dał odezwę następuiącą. W ciągu woien, p wiada, między Europeyskiemi narodami trwaiących, RPta oboiętność zachowała statecznie; przypadku nie było żebyśmy odstąpili tego prawidła; woiuiące strony zawsze miały wstęp wolny do portów naszych, nie odmówiliśmy nikomu potrzebnego wsparcia w przygodzie. Lecz Officyerowie okrętowi Angielscy w nałog obrócili prawie postępowanie z Amerykanami gwałtowne; maiątek ich i osoby ciągle cierpiały; przełożenia uczynione w Londynie były daremne; dawano wiele nam obietnic poprawy, zuchwalców nigdy nie hamowano. Dziś gwałt przyszedł do naywyższego stopnia; fregatę RPtey w dalekie strony wysłaną, spotyka, napada okręt Angielski, zabiia, kaleczy ludu wiele, bez pozoru i przyczyny, gdyż przed bitwą ieszcze Amerykanie dowiedli, że zbiegli których szukano maytkowie naszemi są ziomkami.

W takich okolicznościach gościnność powinnością być przestaie, użyliby iey Anglicy do gwałtów nowych; może nastąpić przez obcowanie codzienne umysłów roziątrzenie, ztąd woyna interessom i chęci obu narodów przeciwna, z przyiacielskiém oświadczeniem dworu Londyńskiego niezgodna. Które ieśli rzetelne było, Brytańscy Ministrowie powinni krzywdę nadgrodzić, i dalszym gwałtom skutecznie zapobiedz. Co niżeli się stanie, stróż praw narodu udzielnego rozkazuię, ażeby okręta zbroyne Angielskie oddaliły się natychmiast od brzegów Ameryki ziednoczoney, i do portów naszych odtąd nie zawiiały; wszelkie z niemi obcowanie, żywności dostarczanie iest zabronione obywatelom RPtey; przestępce tey ustawy surowie karani będą; wyłączaiąc ten przypadek iedyny, gdy Angielskie okręta ratunku w zgubie oczywistey szukaiąc, lub od rządu swego przysłane z depeszami zechcą zawinąć.

Za rządów przeszłey administracyi Brytańnia W. zostaiąc nieczynną w środ woyny, nie wiedziała prawie na co iey flotty ogromne użyte być mogły; dzisieysi Ministrowie narzekaią na szczupłą liczbę okrętów zbroynych. Potrzebne są trzy flotty do zamykania portów Hollenderskich, Francuzkich, i Hiszpańskich, czwarta w Sundzie przeciw Duńczykom, piąta przeciw Amerykanom, szósta przeciw Turkom; potrzebne okręta w Egipcie i Pomeranii; wiele narodow po różnych częściach świata przeciw nam powstało; dotąd ieszcze każdemu daliśmy odpor skuteczny. Do Coppenhagi zawczora Admiralicya wysłała 50 statków przewozowych z żołnierzem.

Jak wielki handel Ameryka północna prowadzi w Chinach i Indyi wschodniey ztąd miarkować możemy, że przed 3 laty ładunek okrętów tam wysłanych nie przenosił 100 tysięcy beczek, teraz wynosi 150 tysięcy. Już od r. 1799 pomiarkowała kompania Angielska, że iey handel tém bardziey zmnieyszać się zaczoł, im bardziey wzrasta Amerykański; dziś niektórzy głośno dowodzą, że ieśli rząd nasz nie wynaydzie pewnych środków, okręta zaś RPtey coraz w liczbie większey do portów Azyatyckich zawiiać nie przestaną, upadek wschodniey kompanii Angielskiey prawie iest nieuchronny; to pewna że dziś 3 millionami FS. przedaie mniey towaru, niż przedawała w roku 1799.

Według naypoźnieyszych doniesień odebranych z Washingtonu, Prezydent Jefferson postanowił zwołać Kongres na d. 25 paździermka, z którym naradzać się będzie, co ma czynić RPta w zdarzeniu nadzwyczaynem; tymczasem wysłał do Londynu korwetę z depeszami do posłów Pinckney i Monroe, ażeby uwagi przyzwoite podali rządowi naszemu; do powrótu teyże korwety nie maią przedsiębrać Amerykanie żadnych środków zaczepnych przeciwko Brytannii W; lecz obronne wyprawy nagle czynią; między innemi zaczeli uzbraiać 50 szalup działowych; 100 tysięczną milicyą iuż zwołano.

Jeszcze rząd nasz nic nie rzekł o wyprawie do Sundu przedsięwziętey; to tylko pewna, że następca tronu Duńskiego zle przyioł propozycye w Kiel podane iemu od posła Jackson względem przyięcia woysk Angielskich do Coppenhagi i na flottę Krystyana 7. W pismach naszych umieszczona iest pogłoska, że rząd Duński z Francuzkim zawarł umowę taiemną, mocą którey 15 tysięcy Duńczyków i tyleż Fraucuzów zabrać się miało na flottę Duńską, i przedsięwziąć wyprawę do Jrlandyi, gdzie tymczasem wszczęły się rozruchy domowe ułatwiaiące dzieło trudne nieprzyiaciołom. Ten zamysł odkryty, pobudził Ministrów naszych do wysłania Admirała Gambier i Lorda Catchart w północne strony.

Przeciwnym sposobem Paryzkie pisma żadney wzmianki nie czyniąc o rzeczoném przymierzu, śmiało twierdzą, że Dania niesłusznie i gwałtownie została naiachaną; Królewicz Fryderyk przeto został przymuszony sekwestrować osoby i własność Anglików; całe poddaństwo pała nienawiścią i zemstą; garnizon Coppenhagi obléżoney ma wynosić głów 20 tysięcy. Przydaią nakoniec, że Dania w niespodzianey walce i nierówney potrzebować musi koniecznie posiłku w ludziach i pieniądzach; lecz ieżeli sama o sobie nie zwątpi, a odpor dawać zechce, rząd Francuzki nie omieszka iey dostarczyć woyska i gotowizny. Według zdania tychże

pism, dzieie narodów nie ukażą przykładu bezprawia podobnego, a wszystkie Mocarstwa Europeyskie lękać by się mogły o własne bezpieczeństwo, gdyby W. Brytannia 800 lub 900 tysięcy zbroynych mieć mogła.

KROLEWIEC d, 17 Września. Jeszcze los Duńskiey stolicy nie iest rozstrzygniony; żeglarskie powieści iedne drugim przeciwne nie są takie, żeby wiarę zupełną iednały; dziś słychać, iż Coppenhaga nie iuż przez kapitulacyą, lecz przez szturm dobytą została; wpadaiących do miasta przez wyłamy rozmaitemi drogami od lądu i morza Anglików, oblężeni statecznie odpierać mieli do upadłey, walcząc z niemi po rynkach i ulicach. Lecz iakeśmy przestrzegli, są to powieści same, dzień nawet pamiętnego zdarzenia nie wiadomy; czekać trzeba doniesień pewnieyszych.

Spodziewamy się wkrótce widzieć ogłoszone od Króla urządzenie względem armii Pruskiey, iaka ma być utrzymywana w przyszłe czasy: wiele regimentów zwinąć trzeba zupełnie, gdyż porostałe nie maią wynosić ogółem nad głów 80 tysięcy; na których wsparcie do potrzeby uformuie się milicya kraiowa 60 tysięcy ludzi. Według wiadomości odebranych z Berlina gwardye Francuzkie iuż znayduią się w kraiu Hanowerskim; inne wojska nie ustąpiły ieszcze z kraiów Pruskich. Officyerom naszym z niewoli nieprzyiacielskiey powracaiącym płacić zaczęto tymczasowie połowę gaży; lecz wkrótce nastąpi z nich wybor, ażeby zdatnieysi i zasłużeńsi w czynney służbie zostali, inni zaś od niey byli uwolnieni zupełnie, i mogli obrać inny sposob życia; to samo rząd uczyni wkrótce z urzędnikami stanu cywilnego.

WIEDEN d. 8 Września Król Bawarski w miastach Munchen i Dusseldorf miał 2 bardzo znakomite malarzów sławne galerye, w których liczono 6 tysięcy obrazów naypięknieyszych szkoły Włoskiey, Francuzkiey, Flamandzkiey; te dziś na 4 części są rozdzielone, z których iedna zostanie w Munchen druga w Schleihein, trzecia w Landshut, czwarta w Auszpurgu.

Jeden z bogatych obywateli Królestwa Węgierskiego maiący rocznego dochodu 100 tysięcy złł. ryń. umyślił cały swóy maiątek ofiarować po śmierci dobru publicznemu; tym końcem odezwę czyni, prosząc ażeby ludzie oświeceni i dobrze myślący radę iemu podali, iakie naylepsze rozrządzenie uczynić może, i za to nadgrodę znaczną ofiaruie.

W Constantinopolu Jańczarowie dotąd są niespokoyni; często zdarza się słyszeć mówiących że Mustafa 4 zapewne nie myśli dotrzymać słowa im danego przy wstąpieniu na tron: iakoż niepodobna iest prawie Monarsze nowemu uczynić wszystkim ich żądaniom zadosyć, tak są wielorakie i przesadzone, w podatkach ieszcze inney odmiany nie zrobiono, prócz zniesienia cła na wino i iedwab. Wiadomo, iż krótko przed rewolucyą Kapitan Basza Algerczyk Seid Aly wydał odezwę do Greków poddanych Sułtana, w którey wyznawszy naprzód, że Turcy od czasu dawnego urzędnicy i prywatni bezkarnie ich krzywdzili i znieważali, uroczyście przyrzekł imieniem Selima 3 rządową dla wszystkich opiekę, równą bez względu na stan i religią. Obietnica mogła podnieść umysł ludu zgnębionego a serca przywiązać do rządu, który miał dobroczynnym i sprawiedliwym zostać. Odmienia się dziś wszystko Już wyszedł rozkaz do Chrześcian, ażeby się odtąd zachowali po dawnemu względem Muzułmanów daiąc im pierwszeństwo i podległość oświadczaiąc. Po takiém ogłoszeniu Turcy widząc Greków z opieki rządowey wypadłych, po dawnemu zaczynaią wyrządzać im krzywdy wielorakie.

Brat Cesarski Arcy Xiążę Ferdynand panuiący w Wurtzburgu przed kilko dniami przedsięwziół podróż do Paryża z licznym dworem; tamże pospieszył z ważném zleceniem G. Grune Adiutant Arcy Xiążęcia Karola. Monarcha nasz, iak słychać, chcąc dać nay większy dowod myśli skłonnych do pokoiu przez wzgląd oraz na stan wielu prowincyi Austryackich woyną zniszczonych, postanowił armie regularne zmnieyszyć do głów 100 tysięcy, które ciągle pod orężem zostać maią.

Jeszcze Seym Węgierski nie skończył obrad swoich; milczą o nim pisma tuteysze; to tylko pewna iż ieden z Generałów Węgierskich który oraz deputowanym iest od stanów, za wyraźnym rozkazem Cesarza od służby woyskowey oddalony został, przeto iż na Seymie czynił i mówił przeciwko zamiarom dworu; ten wyrok surowy po wszystkich regimentaach armii, w garnizonach i twierdzach na paradzie ogłosić kazano.

Następca tronu Bawaskiego przybył nie dawno do Drezna. Tuteysza Akademia nauk wyzwolonych wezwała do grona swoiego Arcy Xiążęcia Jana, Xiążąt Schwartzenberg Esterhazy, Sinzendorf Grafsów Lamberg, Czernin, Konsyliarza Mayer, i Professora w Stuttgard Leopold.

Listy z Hermanstadu donoszą o przyiętém przez Turków i ogłoszoném zawieszeniu broni: przeciwnie zaś Semlińskie rapporta głoszą o nieustaiącém krwi przelaniu między woyskiem Ottomańskiém i Serwianami w Bulgaryi i Bośnii. Naczelnik Czerni dotąd statecznie zwycięzca, czyni ogromnieysze przygotowania do nowey kampanii, rozumieiąc iż nieprzyiaciel w okolicznościach teraznieyszych nie maiąc potrzeby utrzymywania woysk licznych w dole Dunaiu, całą potęgę zprowadzi w górę, ażeby Chrześcian pokonał.

PARYZ d. 18 sierpnia. Doktor Forlenze czynił bardzo rzadką operacyą na 11 osobach ślepych razem w obecności wielu lekarzów; z chorych naymłodszy miał lat 66, naystarszy 83; wszyscy wzrok odzyskali.

W Beaucaire kończy się kopanie kanału, przez który otwarta będzie kommunikacya z rzeką Rodanem; w liczbie pracuiących robotników znayduie się więcey tysiąca Pruskich ieńców, którzy ieszcze nie powracaią do oyczyzny. Sławny z dawna iarmark w tém mieście, teraz ma być świetnieyszy nad inne lata, tak wielu zagranicznych kupców zewsząd przybywa. Hennin dawnieу Francuzki poseł w różnych dworach umarł maiąc lat 80; członkiem był Akademii naszey; zostawił więcey 150 tomów rękopismów, zawieraiących w sobie nayciekawsze i nayskrytsze zdarzenia od połowy 18 wieku podziśdzień; i Poema pod tytułem. Illusion.

Minister interessów Duchownych Portalis umarł d. 27 lat maiąc 61. Według raportu Marszałka Brune, armia Francuzka wkraczaiąc do Stral-

sundu przez Szwedów opuszczonego, znalazły w tey twierdzy dział 400 po wielkiey części zagwożdżonych. Król Gustaw Adolf utrzymuie się na wyspie Rugen; wodz nasz zgromadza wielką liczbę małych statków, które naymniey 10 ludzi nieść mogą, chcąc onych użyć na nową wyprawę.

Uwaga naszey publiczności iest dziś zwrócona ku Coppenhadze, ubolewaią powszechnie wszyscy nad losem Duńczyków uciśnionych przemocą, i słysząc iak ochoczo wzieli się do broni, życzą im zwycięztwa. Szkoda że położenie wyspy Zelandyi przeszkadza następcy tronu zprowadzić na odsiecz przynaymniey 50 tysięcy żołnierzy regularnych w Norwegii, Holsztynie, Sleswicku, Jutlandyi Fionii rozrzuconych inaczey nieprzyiaciel nie mógł nigdy wylądowac, i lądem ściskać stolicę. Cokolwiek nast pi, zawsze ta wyprawa niepożyteczną będzie dla Anglików; ieżeli albowiem nie dobędą szturmem Coppenhagi, woysko ich uszczuplone i flotty uszkodzone powracać muszą do oyczyzny w iesienney porze nie bez niebezpieczeństwa od burzy. A ieżeli dobędą, nadeydzie wkrótce zimowa pora, Duńczycy otrzymawszy posiłek wkroczą do Zelandyi, i stolicę odzyskać mogą. W iednym przypadku i drugim dwor Londyński nie dopnie zamiaru swego, który był panować nad Sundem. To zaś pewna, że handlowi poddanych swoich iuż zadał cios szkodliwy; nie mówiemy o licznych flottach które przez wspomnianą ciaśninę przechodzic miały na morze Baltyckie; dość iest wspomnieć, że kupcy Angielscy w Husum, Altonie, Toenningen po zamknięciu Hamburga i Lubeck mieli niezmierne składy towarów swoich, zkad one taiemnym sposobem, lecz dość wygodnie dla blizkości mieysca przewozić zwykli w głąb Niemieckich kraiów, te kanały po naiachaniu Danii zostaną przecięte.

W Senacie Francuzkim kilka mieysc przez śmierć zawakowało, wyniesieni zostali na tę dostoyność Generałowie Klein, Beaumont, Beguinot, Fabre, Curée. Trybunowie, Arcy Biskup Turinski, Dupont Maire Paryża. Fontanes potwierdzony iest na urzędzie Prezydenta zgromadzenia prawodawczego. W tem stanowszy konsyliarze stanu przełożyli potrzebę przedrukowania księgi praw cywilnych z uczynionemi poprawami i odmianami, tak żeby w niey nie znaydowały się słowa RPtey, pierwszego Konsula, kalendarza Republikantskiego, lecz inne wyrazy stosowne do rządu dzisieyszego.

Pisma nasze z uwielbieniem wspominaią, że gdy na walney radzie woienney w Kiel Duńscy wodzowie przed następcą tronu mówili o podobieństwie dobycia Coppenhagi w czasie krótkim przez Anglików, iako nie przysposobioney do obrony, Królewicz Fryderyk rzekł z zapałem: ieżeli ta klęska padnie na stolicę Królestwa, i ratowaną wcześniey być nie może, zaczekam zimy, wtenczas za przykładem Karola Gustawa zgromadzę Duńskie rycerstwo na ratunek oyczyzny, przeydę ciaśniny po lodach, i wypędzę naiezdników. Te same pisma z niemnieyszą pochwałą wspomniały, iak statecznie następca tronu odrzucał podeyrzane iemu przymierze przez posła Jackson ofiarowane, dowodząc że Brytania W. przyiacioł swoich nie zwykła ratować w upadku.

KIEL d. 3 września. Stan Coppenhagi iest wątpliwy. Lord Catchart w początkach oblężenia oney lądem nie miał artylleryi cięzkiey która późniey z Anglii przybyła. Generałowie Castenskiold, Waltersdorf Oxholm według iednych nie maią nad 8 tysięcy piechoty, tysiąc iazdy, 3 tysiące ludzi uzbroionych pikami: iak mówią drudzy potęga ich wynosi głów 18 tysięcy, lecz to są po większey części wieśniacy od pługu oderwani, którym długiego czasu trzeba, żeby stali się żołnierzami; iuż zaś nieprzyiaciel żadney chwili nie tracąc z pospiechem dzieło kończy. Wodzom Duńskim naybardziey zbywa na doświadczonych Officyerach; wprawdzie powiodło się niektórym taiemnie przeprawić się do Zelandyi, lecz ich liczba iest mała w obozie, innym Angielskie flotty nie dozwalaią przeprawy. G. Peymann dotąd mnieysze czynił wycieczki, z główną czeka na przybycie posiłków; gdy Castenskiold zbliżył się pod Roskild 2 tysięczny korpus nieprzyiacielski w tych stronach na obserwacyą postawiony cofnoł się pod stolicę.

Lord Catchart zaczynaiąc oblężenie pisał do G. Peymann. Proszę, powiada, moiem i Admirała Gambier imieniem, ażebyś zastanowił się doyrzale nad stanem Coppenhagi. Rozległa stolica ludem rozmaitym napełniona ieżeli zechce wytrzymywać szturmy Anglików, zniszczoną być musi koniecznie. Gdy zaś do dzieła przystąpiemy, nie będzie w mocy naszey zawiesić klęskę: bo w tenczas obowiązek powołania żołnierskiego wyższy nad inne względy, każe wszystko czynić, abyśmy twierdzę wzieli. Myśl okropna, szturmem dobyte miasto wielkie, ludne, i bogate; któż w tym upadku powszechnym dla wszystkich uniknie zguby? Rozkaz wyrazny maią Angielscy wodzowie łamać mocą przeszkody wszelkie, ponieważ Duński rząd sprzyiać nam nie chce. Gotowość w obozach mamy większą niżli kto rozumie. Nie zaprzeczamy Duńczykom waleczności, antеż obraz potęgi naszey malując chcemy rycerzów straszyć wiedząc że dla tych sama trudnosc i niebezpieczeństwo, im są większe, tém potężnieyszą byc zwykły pobudką do męztwa i ofiarowania się za oyczyznę. Lecz zastanow się przebog, ieżeli upor w tem zdarzeniu daremny nie będzie; tu męztwo same i poświęcenie się naygorliwsze nie zbawi zapewne Coppenhagi; widziemy z żalem iuż blizki upadek stolicy kwitnącey. Nie chcą Angielscy wodzowie dzieiów oyczystych znaczyć epoką zniszczenia narodu niegdy przyiaznego. nie myślą burzyć miasta, flott Duńskich zapalać. Stanowszy na lądzie poważaliśmy dotąd własność mieszkańców spokoynych. Czas ieszcze nie upłynoł, ieszcze porozumieć się można, i szczęśliwym pokoiem krótki spor ukończyć.

G. Peymann, iak wiadomo, odpowiedział, iż bronić się będzie do upadłey; do Królewicza zaś pisząc wyraził, iż nieprzyiacielskie pogróżki nie zastanawiaią go bynaymniey; tak zwyczay każe czynić przy zaczęciu oblężenia; przyrzeka naostatek, że powinność na siebie włożoną wiernie dopełni, a Coppenhaga pod kommendą iego nie upadnie, i nie dostanie się Anglikom chyba szturmem; ponieważ od wodza do żołnierza Duńczycy są gotowi dać gardło w mężney obronie, żadney zgody nie przyimuią.